

Construir la pau a Terra Santa

YEHUDA STOLOV

DIRECTOR EXECUTIU DE LA INTERFAITH ENCOUNTER ASSOCIATION

Sembla que Jerusalem és el cor del conflicte existent des de fa ja un segle a Terra Santa. I com que les ones expansives d'aquest conflicte abasten tot l'Orient Mitjà –i sovint gran part del món–, sembla que tothom està intentant resoldre'l. Tanmateix, després d'un gran nombre d'intents, iniciatives i plans de pau, no hi ha perspectives d'una fi del conflicte.

Les respostes a la pregunta “Per què passa, això?”, segurament són tan nombroses com les iniciatives i els plans de pau proposats. En aquest article m'agradaria afegir-hi una altra resposta. Crec que és una resposta poc habitual, la qual cosa explica la manera poc habitual d'abordar el problema que té la Interfaith Encounter Association (www.interfaith-encounter.org), i la

base de la nostra esperança que potser, si els sistemes habituals no funcionen, aquest de poc habitual funcionarà. És per aquest motiu que el vam posar en marxa l'estiu del 2001.

A la IEA ens vam adonar que el nostre conflicte és una baralla entre veïns, o fins i tot entre parents. En aquesta mena d'enfrontament les relacions són l'element més important. Fins que no es recuperen les relacions danyades, aquestes qüestions no es poden resoldre. Els autèntics reptes que hem d'afrontar són psicològics, no matemàtics. En qualsevol acord polític al qual s'arribi, les comunitats hauran de continuar vivint juntes, i han d'aprendre a conviure de manera pacífica. Només aquestes relacions pacífiques poden assegurar un acord a llarg termini.

La comprensió d'aquest fet porta de manera natural a entendre una altra cosa: que la construcció de la pau no és una tasca que correspongui principalment als dirigents, i que els ciutadans “del carrer” tenen tant la capacitat com la responsabilitat de contribuir al procés. La construcció de la pau serà com un edifici format per tots els maons que hi hagi col·locat la gent.

El pas següent és comprendre que aquests maons estan fets d'interaccions entre persones que resulten alhora positives i profundes. Quan les persones de diferents comunitats deixen d'ignorar-se els uns als altres i comencen a interactuar de manera real, profunda i positiva, se sorprenen en descobrir com s'assemblen els uns als altres, amb quina rapidesa poden eliminar els prejudicis i les pors i com els poden substituir de seguida per la comprensió, la confiança

Dos membres del primer grup de trobada interreligiosa entre israelians i palestins: el grup de joves de Jerusalem i Hebron.

i fins i tot l'amistat. El conflicte és molt menys profund del que se sol creure i es pot superar fàcilment quan es fa servir l'aproximació correcta.

I l'aproximació correcta ha d'incloure la religió com a motor principal, i per dos motius. La religió és una força molt poderosa i, si no la fem servir intencionadament per a la pau, es pot fer servir contra la pau. De fet, moltes religions permeten les guerres en determinades circumstàncies, però els ensenyaments bàsics de totes les religions són l'amor, la pau i la compassió envers l'altre, qualsevol altre. I per tant emprar la seva força per la pau és més natural que altra cosa. La religió, almenys a Terra Santa, també és al cor de l'existència i la identitat de la gent, fins i tot de les persones no creients. Per tant, quan uns i altres es troben des de la perspectiva de la religió, la trobada pren un nivell existencial que li proporciona la profunditat necessària per ser eficaç. És evident que els nombrosos punts en comú que comparteixen les tres religions abrahàmiques contribueixen a la necessària naturalesa positiva d'aquestes trobades. Però potser el més important és el fet que en la seguretat de la trobada interreligiosa podem debatre obertament les diferències entre les religions i d'aquesta manera ens trobem uns i altres com a persones completes, en una trobada més autèntica i profunda, sense que calgui amagar parts de la pròpia identitat en nom d'una igualtat superficial. D'aquesta manera ens acostumem a acceptar i respectar l'altre amb tot allò que el fa diferent, i esdevenim capaços de ser amics de persones amb les quals no estem d'acord. D'aquesta manera treballem per assolir el nivell definitiu de la pau.

En l'aspecte pràctic, la IEA treballa en tres entorns geogràfics. Entre els ciutadans d'Israel, treballem per crear i mantenir grups locals que es reuneixen cada mes de manera continuada en sessions de trobada interreligiosa, i que construeixen relacions de respecte i amistat entre comunitats. Fins ara hem creat 28 grups d'aquest tipus. Els considerem exemples per mostrar a les comunitats més grans que aquesta mena de relacions són possibles, i alhora il·les en expansió que finalment inclouran i transformaran el conjunt de les comunitats.

En el context israelianopalestí, treballem en cooperació amb set organitzacions palestines, de tota Cisjordània i la Franja de Gaza, i organitzem

de manera regular caps de setmana de trobada interreligiosa; ara n'estem preparant el número 22. També portem dos grups que es troben regularment.

En el context més ampli de l'Orient Mitjà, treballem amb altres organitzacions d'Egipte, l'Iran, Jordània, el Líban, Tunísia i Turquia. El principal format d'aquesta col·laboració són els congressos anuals conjunts, dels quals fins ara s'han celebrat quatre.

Finalment, ara estem procurant desenvolupar un quart context geogràfic: el de les persones interessades arreu del món, persones que donaran suport moral i econòmic a la nostra feina i que alhora participaran activament en trobades interreligioses paral·leles allà on visquin.

En la IEA ja hi ha implicades milers de persones, d'una gran diversitat religiosa, política, social i d'altres tipus, que participen en centenars de programes, que a poc a poc van creixent per esdevenir un gran moviment social pel canvi, un moviment que manifestarà la força de la religió per assolir un canvi positiu i la inspiració de Jerusalem com la "Ciutat de la Pau" que significa el seu nom en hebreu.

Jesús des de tots els angles

Aquests fragments provenen de la narració d'una trobada del primer grup d'israelians i palestins de la IEA, un grup de joves de Jerusalem i Hebron, i il·lustren la nostra manera de treballar:

"El 17 de gener els membres del grup es van reunir per estudiar plegats i es van centrar en les figures bíbliques de Maria i Jesús [...] Pels musulmans, saber que en la tradició jueva Jesús no es considera una figura gens positiva va ser un gran descobriment. Vam intentar resumir com les tres religions s'acostaven a Jesús: als dos extrems hi ha el judaisme i el cristianisme. D'una banda, el cristianisme veu Jesús com el fill de Déu, i de l'altra el judaisme, o almenys el judaisme talmúdic, el veu com un provocador i un incitador, amb Maimònides en una posició més moderada [...] Entre el cristianisme i el judaisme hi ha l'islam, que nega la idea que Jesús fos el fill de Déu (l'Alcorà nega explícitament que Déu l'engendrés), però que d'altra banda considera Jesús una figura positiva i un profeta de ple dret [...] Nosaltres voldríem tenir el privilegi d'arribar a un punt en què les úniques discussions entre jueus i àrabs siguin teològiques, emprant arguments de comentaristes com els del nostre grup, i no els conflictes que trobem avui entre nosaltres."